

Formant treballadors socials a la UdG

82 estudiants han iniciat els estudis de grau en Treball Social a la Universitat de Girona. Es pot dir que hem començat amb bon peu. Els estudiants, quan fan elecció dels estudis, prenen molt en consideració les expectatives d'ocupació futura, i tot sembla indicar que han fet una bona elecció. Els càlculs que difon la Generalitat estableixen que fins l'any 2015 s'han de formar 33.000 persones en l'àmbit dels serveis socials i que 71.000 professionals s'hauran de reciclar a través de la formació continua. A Girona, a més, les agències que ocupen treballadors i treballadores socials trobaven dificultats a l'hora de cobrir places. Això estava estretament relacionat amb el fet de ser l'única demarcació territorial que no disposava d'aquests estudis. La decisió de la UdG d'iniciar aquest grau no ha estat aliena a aquesta informació i la resposta social no podia ser més satisfactòria. La satisfacció també es mostra en els ambients professionals: el grau en Treball Social contribuirà a la presència social de la professió, al seu prestigi i desenvolupament.

Darrere de les xifres anteriors hi ha la projecció de la necessitat de professionals que possibilitin el desplegament de la Llei 39/2006, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència (LAAD).

Precisament, sobre aquesta llei va tractar la conferència d'inauguració dels estudis que el 21 de setembre va fer el Dr. Demetrio Casado; una persona que gaudeix d'un merescut prestigi i reconeixement en el món professional i acadèmic relacionat amb els serveis socials, la política social, les persones amb discapacitat, la investigació entorn de la pobresa, etc. La seva intervenció es convertí en una primera lliçó magistral titulada "Las dualidades técnicas de la ley sobre autonomía i dependencia".

El primer gran creixement de les professions de la intervenció social es produí arran de la creació dels sistemes de serveis socials, a partir de 1979 (recordem: Generalitat restablerta i ajuntaments democràtics), i del seu desenvolupament durant les dècades de 1980 i de 1990. Ara, amb la LAAD s'obre un segon període d'oportunitats per a aquests professionals. El creixement, però, també comporta riscos.

El més important d'aquests riscos, segons crec, és que els treballadors i treballadores socials restin en el seu exercici professional cada cop més vinculats a la gestió de l'accés a prestacions i serveis, en detriment d'un treball més preventiu, dinamitzador, relacional, etc. El risc, tal com un company m'enunciava, és que es

produceixi un efecte paradoxal en l'exercici de la professió: "que a més serveis socials, menys treball social". És a dir, que els treballadors socials destinin el seu temps al tràmit i la gestió de prestacions econòmiques i serveis del catàleg de la Llei, tasques que, per descomptat, hauran de fer bé (serveis de teleassistència, d'ajut a domicili, d'atenció de necessitats de les llars, de cures personals, centres de dia i de nit, centres residencials, etc.), però que, paral·lelament, oblidin o no puguin fer les tasques destinades a la promoció de l'autonomia que requereixen activitats de prevenció i una important proactivitat dels professionals.

Des de la formació haurem de combatre aquest fenomen que despunta i que es pot veure eixamplat en el futur. La proposta formativa dels estudis haurà de capacitar els nous graduats perquè, més enllà del tràmit i de la gestió, puguin desenvolupar unes relacions de treball social de qualitat que els permetin conèixer i treballar per desenvolupar favorablement els entorns socials de les persones, els seus ambients d'interacció. La formació també haurà de capacitar-los per autogestionar la posada en marxa de projectes d'intervenció orientats pel coneixement i, alhora, creatius.

Solament persones capaces d'autogestionar la pròpia pràctica professional tindran capacitats per fer viable la promoció de l'autonomia que la llei enuncia. Autonomia és "la capacitat de controlar, afrontar i prendre, per iniciativa pròpia, decisions personals sobre com es pot viure d'acord amb les normes i preferències pròpies, així com de desenvolupar les activitats bàsiques de la vida diària". Els estudiants i professors de Treball Social són benvinguts a aquest repte.